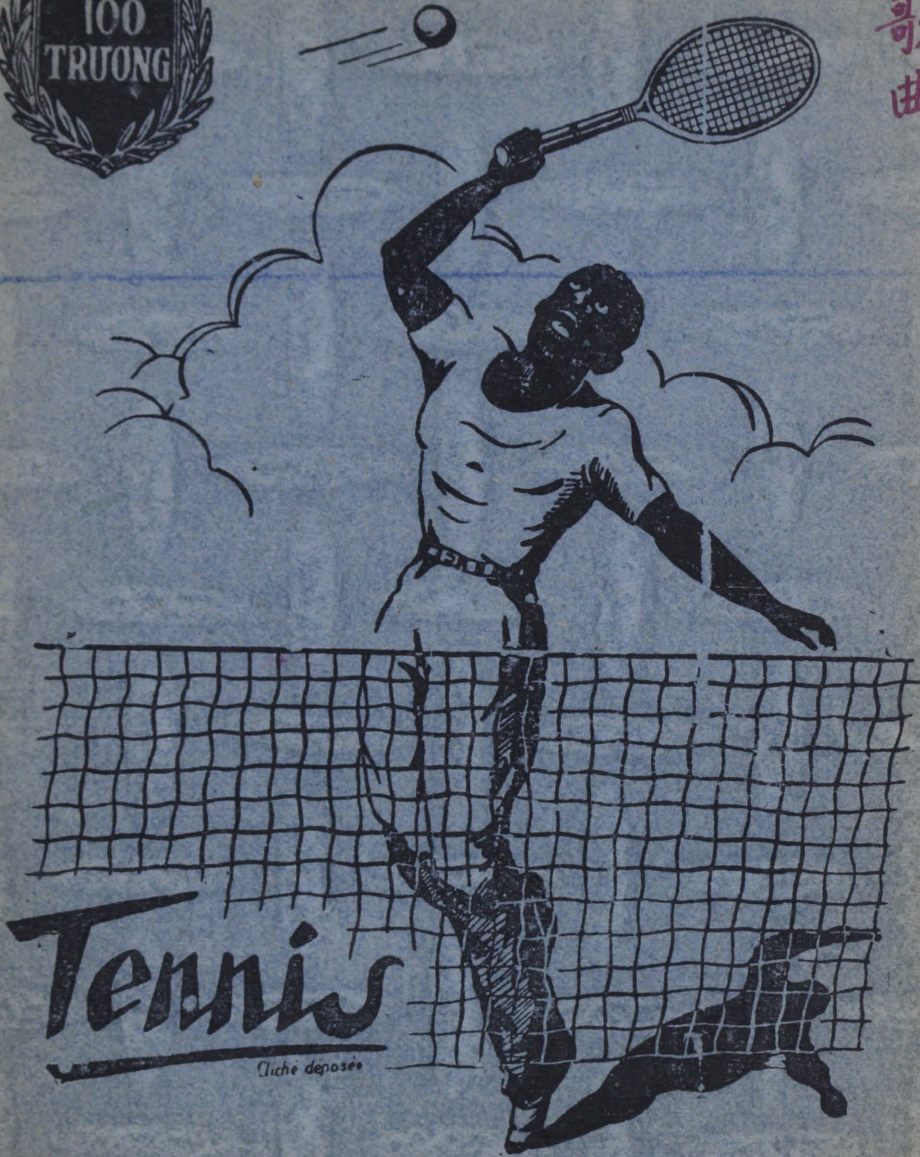

N 103

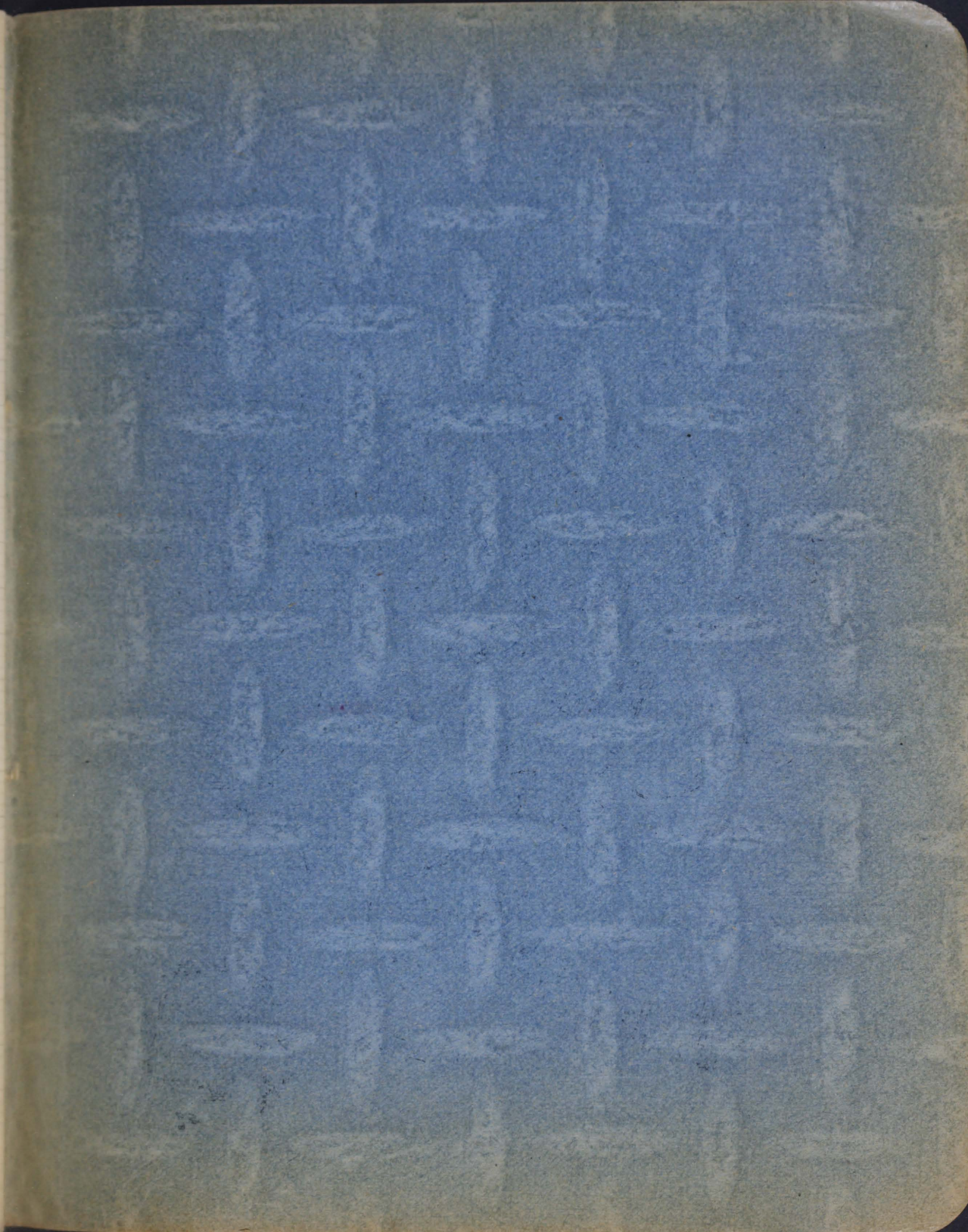
Ly Văn Chức

使程便覽曲
4
敘情歌曲

琵琶行演音

敘情懷春曲

Sứ trình tiện lãm khúc (Khúc ngâm nhân quan sát trên hành trình đi sứ) là một bài thơ Nôm viết theo thể song thất lục bát kể về cuộc đi sứ đến Yên Kinh (tức Bắc Kinh) năm 1841. Tác giả: Chánh sứ Lý Văn Phúc còn được gọi là Lân Chi, bút danh là Khắc Trai và Tô Xuyên, là một quan chức triều đình, một nhà thơ và một nhà văn. Ông được coi là bậc thầy về chữ Hán Nôm. Ông sinh ra ở làng Hồ Khẩu, huyện Vĩnh Thuận, Hà Nội (nay là phường Bưởi, quận Tây Hồ, Hà Nội). Tổ tiên của ông là các tướng quân sự. Ông nội của ông, một thầy đồ và một lang y, là người đầu tiên trong gia đình để tâm vào việc nghiên cứu văn học. Năm 1819, Lý Văn Phúc thi đỗ và được bổ nhiệm làm quan. Ông giữ nhiều vị trí khác nhau trong triều đình nhà Nguyễn. Trong thời gian này, ông được cử đi sứ ở nhiều quốc gia khác nhau trong khu vực như Trung Quốc, Philippines, Singapore Tác phẩm của ông bao gồm hàng trăm bài thơ cả bằng chữ Hán và chữ Nôm, hầu hết trong số đó là những ghi chép mà ông đã được mắt thấy tai nghe trong những chuyến đi của mình. Một số bài thơ thể hiện triết lý của ông đối với những truyền thống gia đình

Ghi chú trên từ thư viện ĐH Yale

Chủ quán kính cáo:

Quán Ven Đường mượn quyển sách này từ Thư Viện Trường Đại Học Yale để quý khách cần thì tham khảo

Đây chỉ là miếng giấy ghi note, có thể gỡ ra không làm hư quyển sách.

1891 辛丑

fol. 1. col. 1.

使程便覽曲
Sứ trình tiện lãm khúc.

AB. 149

正使李文馥隣芝著
Chánh sứ Lý-văn-Phức (Lân-Chi) trác.

南紹治蠅隹辛丑
Năm Chiêu-trị rông bay Cẩn-sửu.

哪聖朝符道交隣
Năng thánh triều giử đạo giao lân.

殿楓頒勅詔文
Điện phong ban tước chiếu văn.

行隨進覲使臣臣員
Hành tụy mui bãy sứ thần ba viên. 4

圖賞賜恩蓮潤藩
Đồ thưởng tực ƠN trên nhuận thần.

領國書物品整齊
Lĩnh quốc thư vật phẩm chỉnh tề.

膺台領命丹墀
Chàng hai lãnh mệnh đan trì.

灑春邊蹄跡騏珥清
Giỏ xuân đũa biên vó lý nhệ thanh. 8

腦 巴 細 河 城 停 駐.
Não ba tòi Hà thành đình chừ.

詔 洸 宮 蹕 部 文 傳.
Chiếu một cung theo bộ văn truyền.

自 賁 內 地 邊 信.
Cự nghe nội địa biên tín.

12 -

皇 宮 拜 望 表 箋 達 情.
Hoàng cung bái vọng biểu tiên đạt tình.

禮 祖 道 神 靈 助 順.
Lễ tổ đạo thần linh trợ thuận.

得 曠 既 胸 閨 趾 融.
Ngay mông ba thưng nhuận bước ra.

荒 旗 哨 轍 賒 又.
Hương cờ tiếng trống xa xa.

16 -

擲 蘭 後 履 珥 河 如 鏡.
Chèo lan từa mái Nhi hà như kính.

for 1. col. 1.

昂 北 岸 躋 船 蓮 步.
Sang bắc ngạn ghé thuyền lên bờ.

官 北 寧 接 葦 產 床.
Quan Bắc Ninh tiếp hồ sản sàng.

寅 遮 店 美 滝 滄.
Giâm giã tiệm mỹ sông Chương.

20

造 戈 府 諒 細 廊 芥 營.
Giào qua phủ Lạng hai lang căn doanh.

穿 包 廟 洞 靈 禱 禮
Cung bao miếu Động - linh đảo lễ.

戈 北 芹 先 麗 北 江
Qua Bắc - căn, Tiên - lệ, Bắc - giang.

箕 林 潑 蝮 邊 塘
Thìa Cầm Suối - rắn bên đàng.

24 吨 浪 帶 潑 固 豁 蛟 神
Đồn rặng dùi suối cố hang Giao - thần.

事 靈 眩 坤 分 虛 寔
Sự linh huyền khôn phân hư thực.

客 矜 塘 謹 密 畏 欣
Khách đê đàng cẩn mật la hân.

北 和 細 鬼 門 闌
Bắc - hoa tài Quỷ - môn - quan.

28 浪 碧 十 去 一 還 羅 低
Rặng sưa thập khí nhất hoàn la đay.

氣 震 竈 班 時 憫 最
Khí mư xướng ban ngay mưn tối.

啼 浩 蓮 沆 媿 羨 隄
Hối mưc lên ngọn khơi đuing bay.

支 稜 次 一 歌 尼
Chi - lang thú nhất bài nay.

32 靈 祠 枕 心 悉 宜 禱 祈
Linh từ tem tâm lòng ngay đảo kỳ.

箕 虎 牢 拱 位 靈 廟
Kia Hó - lao củng vị linh miếu.

戈 諒 山 細 寗 媯 隄
Qua Lạng - Sơn lời Khố ebe, Con.

fo 2e cols.

眼 貼 吳 紕 形 嫩
Nhìn xem lớn nhỏ hình non.

36.

吏 戈 洪 雍 細 屯 諒 救
Lại qua giếng Ông lời đồn Lạng - mai.

官 省 諒 迤 迤 邑 省
Quan tỉnh Lạng đơn mới vào tỉnh.

役 使 程 忤 併 援 榮
Việc sử trình lo tỉnh viên vang.

辨 圖 礼 廟 城 隍
Biện đồ lễ miếu thành hoàng.

40

因 耒 造 泚 瞭 詳 景 清
Nhân rôi giao bước ngắm tường cảnh thanh.

三 清 洞 天 成 如 鑿
Tam - thanh - động thiên thành như tác.

望 夫 山 埃 莫 朱 臧
Vọng - phu - Sơn ai mạc cho nên.

駭 群 踴 鑿 前 賢
Hải quần dũng tác tiền hiền.

44

壤 營 祿 馬 景 塵 二 清
Nền dinh lộc - mã cảnh chiến Nhi - thanh.

末 整 扒 官 兵 上 路
Roi chinh băt quan binh thuong lo.
戈 淇 窮 貝 庸 駟 驢
Qua Hy - cung voi pho Hy - lua.

同 登 歷 事 哨 初
Dong - dang lich su tuong xua.

48

停 車 輜 謁 送 詞 通 名
Dinh xe tam yel dua to thong danh.

末 覽 帖 太 平 知 府
Roi thay thiep Thai - binh Tri - phu.

定 曉 迺 祿 午 開 開
Dinh mong nuoi gio ngo khai quan.

省 官 窮 候 命 官
Einh quan cung hau minh quan.

50

窮 儼 輜 綖 沒 團 細 兀
Cung nhau vong, da mot doan toi noi.

f². cols

拈 襖 幙 邊 臺 仰 德
Sua ao nu ben dai Nguoi - đức.

揷 兵 家 南 北 台 塘
Sap binh gia nam, bac hai duong.

鉏 祿 銃 發 靈 噤
Dien gio sung phat sam vang.

56

糴 交 賓 主 禮 常 送 迎
Bat giao tan, chu li thuong tong nghinh.

臺 昭 德 禮 成 參 謁.
Đài Chiêu đức lễ thành tham yết.

剏 南 關 拜 別 臨 岐.
Cửa Nam - quan bái biệt lâm kỳ.

桑 蓬 羅 志 男 兒.
Sang bông la chí nam nhi,

60

嫩 澆 曝 吏 跣 吏 停.
Non sông ngạnh lại bước đi lại đứng.

戈 前 隘 曠 澄 幕 府.
Gua tiền ải trống chông - phủ.

塊 新 添 細 受 降 城.
Khối tân thêm tài thụ - hàng - thành.

鉅 兕 塘 汛 跪 迎.
Đền tâu đưng, tẩn quỳ nghinh.

64

常 時 供 應 礮 情 地 方.
Chiêng ngay cũng ứng nạng tình tha phương.

寧 明 江 噴 船 移 水.
Ninh - minh giang chực thuyền di thủy.

物 常 行 整 備 周 全.
Vật thường hành chỉnh bị chu toàn.

号 旗 朱 鉅 号 烟.
Hiệu cờ cho đến hiệu đèn.

68

泣 淹 逝 豨 隻 船 尖 新.
Khấp sông mũi bãi chiếc thuyền tiêm tân.

吏 辨 礼 江 神 禱 告
Lai biên lễ giang thần đạo cáo
末 擣 旗 發 号 開 行
Roi kio cờ phất hiệu khai hành

f. 3. a. cal. 1.

洞 潼 曲 鹵 曲 馱
Dong sông khúc thưng khúc quanh.

72.

滙 淹 葑 俚 濤 清 邊 帆
Sông ầm hồ lái gió thanh đũa buồm

崗 埃 染 靛 藍 色 硯
Núi ai nhuộm đỏ lơm sắc đá

楚 轂 旗 人 馬 兵 刃
Đu hoàng, cờ, nhân, mã, binh, đao.

孱 嫩 埃 蝨 特 吊
Sườn non ai ve dui nao?

76.

傳 浪 兵 馬 黃 巢 沛 空
Truyền rãng binh, mã Hoàng - Pao phải không.

箕 紗 帽 怒 鼓 筆 架
Thia sa - mao nộ chông bút - giá.

窖 啣 埃 掙 矜 韞 坐
Khoét khen ai sắp đá nên xinh.

邊 潼 巴 麵 馱 城
Bên sông ba mặt quanh thành.

80

睨 貼 府 治 太 平 室 冬
Nhìn xem phủ trị Thái - bình rảnh đông.

邊 汶 奠 帖 紅 問 好
Điền môn lái thiệp hồng vấn hảo.
物 土 宜 裊 討 究 誠
Vật thổ nghi luyến thảo đem thành.

汶 念 辭 謝 丁 寧
Môn niệm từ tạ đình ninh.

84-

送 圖 食 品 援 情 主 人
Gửi đồ thực phẩm viện tình chủ nhân.

几 差 從 料 分 打 發
Sơ sai dịch liệu phân đả phát.

據 例 船 膽 泊 景 潤
Cứ lệ thuyền đảm泊 cảnh潤.

碣 兒 磋 產 崗 戩
Đá ai xây sản núi dai.

88

沛 庄 俗 号 城 的 黃 巢
Phải chăng tục hiệu thành người Hoàng - Sao.

fo 3, col 1

戈 響 水 叮 叮 哨 濕
Qua Hoàng - thủy ào ào tiếng suối,

被 台 景 細 埃 新 寧
Việc hai ngày lời coi Tân - ninh.

騎 船 擄 渡 州 城
Ghi thuyền tước bên châu thành.

92

主 賓 照 例 人 情 吏 趨
Chủ, tân chiếu lệ nhân tình lại đi.

箕 山 洞 金 雞 小 景
Kia sơn đống Shim - kê tiều cảnh.

躑 躅 仙 遊 詠 自 碧
Giàu La - tiên du vịnh tự xưa.

城 兜 攢 岌 邊 坡
Thành đầu chần ngật bên bờ.

96.

縣 界 宣 化 府 界 南 寧
Huyện là Tuyên - hoá phủ là Nam - ninh.

貼 庸 舍 市 城 都 會
Bem phố xá thị thành đô hội.

小 南 京 哨 噲 碧 吟
Tiểu Nam - kinh tiếu gòi xưa nay.

邕 州 古 号 界 低
Ung - châu cổ hiệu là đây.

100

狄 青 傳 鑿 詭 鼎 嫩 崑
Dịch - Thanh truyện cu' ghi ngay non Côn.

吏 各 名 層 嫩 笠 瀑
Lai lãn lĩa từng non lạp suối.

戈 永 淳 買 細 橫 州
Gua Vĩnh - thuần mới tói Hoành - châu.

開 灘 跡 鑿 也 數
Khai滩 tích cu' đã lâu.

104

暱 群 船 鉄 沉 兜 淮 尼
Nghe con thuyền sắt chìm đầu chôn này.

灘 五 險 磳 知 湏 亂
Cham Ngũ - hiem đa' tri song loan.

客 行 船 還 憚 相 花
Khách hành thuyền tốc giơn mồi hoa.

祝 文 禱 廟 伏 波
Chúc văn đảo miếu Phục - ba.

戰 平 安 擗 班 斜 請 台
Chien binh an nột ban tả thanh thài.

意 自 妬 戈 尼 灘 托
ý tự đố qua nôi than, thác.

固 地 方 嗑 輅 灘 夫
Cố địa phương khê lặc than phu.

戈 貴 縣 細 潯 州
Qua Quý - huyện tời Cẩm - châu.

江 天 八 景 幅 圖 天 然
Giang thiên bát cảnh bức đồ thiên nhiên.

嫩 白 石 洞 天 窗 遠
Non Bạch - thạch động Thiên - song viễn.

桂 荆 山 土 產 噲 罌
Quý Linh - sơn thổ sản gỏi la.

縣 南 平 隔 極 賒
Huyện Nam - bình cách cách xa.

將 軍 陶 侃 圭 如 於 低
Cương quân Đào - Khản quy như ở đây.

f. 4. a. cols.

108

112

116

農 南 漢 牧 柴 梁 狀
 Đồi Nam-hàn nhô thây Lương trạng.
 自 廟 堂 術 養 慈 親
 Cựu miếu đường nghệ dưỡng từ-thân.
 祿 朝 拖 稅 方 民
 Lộc triều đơ thuế phương dân.

120 廟 榦 沒 郡 感 恩 典 劄
 Miếu thờ một quận cảm ơn điển dấy.

戈 藤 縣 縣 兀 小 邑
 Qua Đằng-huyện huyện này tiểu ấp.
 府 梧 州 迺 納 如 滌
 Phủ Ngô-châu tại nạp như tuôn.

愠 台 庸 半 船 奔
 Vui thay phó bán thuyền buồn.

124 收 圖 八 景 合 源 三 江
 Thu đồ bát cảnh hợp nguồn tam giang.

f. 4. col. 1.

頭 弄 舜 陟 方 群 吏
 Đầu nòng Thuần trác phương quần lại.
 塔 南 巡 蒼 內 蒼 梧
 Lôi nam tuần ở nội Chương-ngô.

九 疑 嫩 蔓 霜 霭
 Cửu-nghi non quanh sương mịt

128 岸 撐 吏 我 蹇 烏 鑽 鑽
 Ngạn xanh lái ngựa bổng ở vàng vàng.

聃 行 次 固 梁 巡 撫
Nghe hành thứ cố Lương Quan-phu.
吁 回 音 稟 燴 帖 名
Xin hồi âm bẩm ro thiệp danh.

蠟 封 沒 習 旅 情
Lạp phong mất tập lữ tình.

132

齋 重 嫩 浩 粵 誠 僻 隄
Nghiêm trung non nước tác thành tặc con.

滝 瀧 水 蹻 源 浩 虐
Sông Ly - thủy theo nguồn nước ngược.

趨 沒 朔 尔 焚 塘 賒
Đi mất ngay mây thước đường xa.

躑 躅 底 吏 色 禱
Giấu xưa để lại bao giờ.

136

仙 翁 碁 局 楊 家 砲 臺
Tiên ông kỳ cục, Dương gia pháo đài.

昭 平 縣 箕 尼 古 廟
Chiêu - bình huyện kìa nơi cổ miếu.

茹 旅 劉 貞 孝 一 門
Như họ Lưu trình, hiền nhất môn.

沒 候 沒 媾 沒 隄
mất hầu, một vợ một con.

140

座 碑 三 烈 扁 輪 閩 世
Gai bia tam liệt biên sơn môn đời.

自 昭 平 細 尼 平 樂

Bự Chiêu - bình Nôi nôi Bình - lạc

塘 險 壘 碣 托 長 崆

Đường hiểm khe hêl thác thi ghênh

箕 異 陽 朔 縣 城

Thìa lạ Dương - Sóc huyện thành

楊 公 嫩 瑟 竹 竹 踊 嫩

Đường công nòn sất danh danh giầu non

洞 九 馬 執 隄 印 樣

Động Cửu - mã chín con in dáng

躡 名 家 詠 賞 題 留

Giấu danh gia vịnh thưởng đề lưu

岩 仙 裴 宋 旼 劉

Nham tiên đời Công họ Lưu

形 修 煉 景 清 幽 洵 群

Hình tu luyện cảnh thanh u vãn quần

箕 聞 鷄 貝 嫩 象 鼻

Thìa Dâu - kê vôi non Cường - tuy

吏 七 星 八 桂 橋 旼

Lại Thất - tinh, Bát - qui' bắc quanh

杜 船 邊 湛 恩 亭

Đỗ thuyền bên Tràm - ân - đình

廣 西 省 莅 府 城 桂 林

Quảng - tây tỉnh lỵ phủ thành Quý - lâm

fos, cols.

144

148

152

伏波岩貝城勾踐
Phục - ba - nhâm với thành Câu - Kiên.

臺孔明窮院延之
Đài Khổng - Minh cùng viện Duyệt - Chi.

產嫩獨秀清奇
Sản non Độc - túi thanh kỳ.

觀尼湛月厨箕栢霞
Quan nầytram - nguyệt chùa kia Chi - hơ.

被梁府窮異術省
Viên Lương - phú cùng lạ về tỉnh.

稟帖蓮嗔定謁期
Bản thiệp lên xin định yết kỳ.

藩衙轆駟品儀
Phiên nha trước nghiệm phẩm nghi.

轆燈撫院土宜迺隨
Eước giăng Phú - viên thổ nghi đờ tùy.

例國使沒跪巴叩
Lệ quốc sứ mất quỳ ba khấu.

情地方拱手動身
Tình địa phương cẳng thủ động thân.

啣對茶款巴旬
Đoan đối trà khoản ba tuần.

土宜壁謝陪臣辭躡
Thổ nghi bích tạ bồi thần từ lư.

156

160

for 5th cols.

164

圖 賞 給 挽 兀 船 所
Đồ thưởng cấp đem nơi thuyền sở,
粹 使 臣 袒 奇 行 隨
Suối sứ thân đến cá hành tuy.

紗 綉 筆 墨 少 之
Sa, du, bút, mực thiếu chi.

168

分 時 圖 襖 分 時 圖 叟
Phân thì đồ mặc phân thì đồ ấu.

意 休 送 慇 懃 厚 往
ý thì nước ân cần hậu vãng.
認 圖 末 發 賞 辦 差
nhận đồ rồi phát thưởng biên sai.

吏 挽 送 好 各 兀
Lại đem tống hảo các nơi.

172

調 窮 壁 謝 送 啞 如 依
Đều cùng biệt tạ một như như y.

本 回 稟 準 為 再 遊
Bản hồi bảm chuẩn vì tái đi.

來 辭 行 據 例 開 船
Rồi từ hành cứ lệ khai thuyền.

仁 歆 細 縣 靈 川
Hài hân tài huyện Linh Xuyên.

176

大 洛 江 口 虞 蓮 靈 渠
Đại - dung - giang - khẩu - ngưu - liên - linh - cử.

潼 泮 狹 徐 徐 曾 曲
Sông càn hẹp trơ trơ từng khúc.

省 水 軍 噪 嘯 蹶 潤
Giêng thủy quân sấm sục theo dòng.

端 陽 返 節 天 中
Doan - dương gặp tiết thiên trung.

戰 葡 濫 濟 邊 潼 沒 翻
Chiến hồ trôm rã bên sông mất vai.

渡 古 渡 永 畧 竟 戲
Bến cổ đò vĩnh viễn cảnh hi.

院 薰 風 逐 飢 登 程
Ngõ huyên phong giục kẻ đang trình.

被 歎 逝 沒 時 饒
Vừa hờn mới một ngay lành.

祝 旬 萬 壽 寓 情 粵 輪
Chúc tuần vạn thọ ngụ tình tế sơn.

烟 撩 泣 蓮 帆 帶 鷁
Đèn treo khắp trên buồm dưới mũi.

率 岸 潼 霽 燁 燭 燦
Suốt ngàn sông bong giải sáng loe.

馬 頭 山 色 路 墨
Chầu đầu sơn đà lộ sa.

巴 迥 崧 陡 頭 異 犄 牛
Ba mũi sải đầu đầu lạ kheo - ngâu.

fp6, cols.

180

184

188

戈 曾 陡 鼎 輸 特 尔
Qua từng đầu ngay thâu dưới mây

尙 曾 湾 楚 巽 迤 台
Quanh từng loan du' bay' mười hai,

吝 吝 朕 最 霜 枚
Lân lân giăng tối sáng mai.

192

塊 興 安 買 錫 尼 陡 渠
Khối Hưng - yên mới hết với đầu cơ.

固 廟 翰 傑 周 茂 叔
Cố miếu thơ thây Chu - mậu - Chúc.

偏 額 題 理 學 開 宗
Biên ngạch đề lý - học - khai - tông.

边 淹 沒 座 春 風
Biên sông một tòa xuân phong.

196

沒 纛 秋 月 瞞 悉 新 碧
Mất vàng thu nguyệt sai lòng nghìn xưa.

f. 6. cols.

箕 旆 磔 隄 徐 東 粵
Thìa vông đá bay từ Đông - Việt.

固 孛 題 夜 月 潭 輝
Cố chũ' đề Dạ - nguyệt - đàm - huy.

陟 色 雪 劍 霜 号
Trải bao tuyết sơn sáng keya,

200

沒 輪 蹄 買 道 雲 到 徐
Mất minh đĩnh mài cho' che đến giờ.

嫩 兮 水 灵 祠 謁 礼.
Non Hê - thủy linh tư yết lễ.

滝 三 湘 順 水 自 低.
Sông Bam - tuông thuận thủy tự tây.

原 碧 諸 固 陡 兀.
Nguyên xua chưa có đầu này;

204

灘 湘 台 我 坤 台 順 洞.
Cham, Cường hai ngã khôn hay thuận dòng.

徐 史 祿 罍 功 開 鑿.
Cư Lữ - Lộc ra công khai tác.

遣 灘 湘 台 渚 合 饒.
Hiển Cham, Cường hai nước hợp nhau.

舟 船 徐 意 通 流.
Châu thuyền tư ý thông lưu.

208

功 碧 雖 輝 仇 數 特 如.
Công xua tuy khó kẻ sau được như.

淮 花 橋 何 家 荏 姪.
Chôn Hoa - kiều Hô gia ử' đó.

洞 甲 科 固 祇 書 香.
Dòng giáp khoa có họ thư hương.

灵 光 戈 廟 英 皇.
Linh - Quang qua miếu Anh, Hoàng.

212

喬 松 掩 霽 霽 塘 全 州.
Hiển tùng di' bóng rợp đường Hoàn - châu.

湘 山 寺 意 厨 奉 佛.
Cuông - sơn - tu' ai' chũa phụng phật.
羅 楚 王 第 一 禪 林.
Lã - Sở' - vương đệ nhất thiền lâm.

f. 7. cols.

磬 影 來 尔 霖 辭.
Đai phi lai mai' trâm nãi.

216

使 臣 曠 矐 題 吟 駭 群.
Sứ thần thu' trước đề ngâm hải quần.

榜 沉 香 蓮 嫩 埃 特.
Bảng trầm hương trên non ai giết.

尚 兵 書 刻 字 孔 明.
Nên Binh thư khắc chữ Khổng Minh.

滿 湘 台 阮 合 盪.
Mãn tường hai ngọn hợp đàng.

220

曉 蓮 色 覽 府 城 永 州.
Hiểu lên đài tháy phủ thành Vĩnh - châu.

船 巡 察 扛 橋 艫 舳.
Thuyền tuần sát giang kiều kê thục.

趣 半 奔 冬 燿 舟 車.
Thú bán buôn đông đượ chũ, xa.

徐 低 認 細 長 沙.
Cử tây nhân tới Hoàng - Sa.

224

啻 輦 八 景 号 羅 瀟 湘.
Lệ' trong bát cảnh hiêu là Cửu - tường.

灘 冷 水 貝 塘 媳 婦。
Ehan Lanh - thuy voi duong Cuc - phu.
崗 三 吾 室 趣 景 清。
Nui Cam - ngo rail thi canh thanh.

固 臺 固 澗 固 亭。
Co dai, co suoi, co tinh.

228 - 文 元 結 字 真 卿 調 傳。
Van Nguyen - Hiet chu Chan - Thanh deu truyen.

淮 鎌 南 躑 仙 幻 化。
Chon quon miu giai tien hoan hoa.
帶 鎮 嫩 觥 砧 堊 礪。
Dai Chan non vuong dai ai mai.

清 如 水 創 如 時。
Trong nhu thuy sang nhu ngay.

232 - 少 類 今 古 曷 景 往 來。
Lam quong kim co' soi nguoi vung lai.

fo 7^B col 2.

箕 祈 陽 縣 戩 江 路。
Tia Thy - duong huyen dai giang lo.
趨 邑 鼎 細 府 衡 州。
Di ba ngay toi phu Hanh - chau.

吊 嫩 回 鴈 罌 兜。
Nao non Hoi - nhan la dau.

236 - 罌 進 台 頂 意 頭 衡 山。
Bai miu hai tinh ay dau Hanh - Son.

崗 石 鼓 蓮 岸 江 口。
Múi Thạch - cớ trên ngàn giang khẩu.
卧 竜 硯 群 躑 故 居。
Ngọa - Long xưa còn giáu cớ cư.

農 唐 買 改 院 書。
Đãi Đường mới cải viện thư.

240 -

歷 朝 因 妬 底 榦 先 儒。
Lịch triều nhân do đố' đở' tho tiên nho.

娑 漂 母 忸 硯 農 漢。
Ba Phiêu - mẫu nhớ xưa đở' Hán.

群 廟 榦 一 飯 千 金。
Còn miếu tho nhất phan thiên kim.

江 亭 仙 洞 使 貼。
Giang đình tiên đống trài xem.

244 -

細 衡 山 縣 吏 尋 跡 硯。
Cời Hánh - Sơn huyện lại tìm tích xưa.

淮 李 泌 讀 書 曝 跣。
Chôn Lý - Bật đóc thư thỏ truiê.

嶺 烟 霞 如 閣 如 庵。
Đỉnh yin hà như các như am.

吏 趨 塊 縣 湘 潭。
Lại đi khỏi huyện Giang - đằm.

248

到 長 安 府 湖 南 省 城。
Đến Trường - an phủ Hồ - nam tỉnh thành.

廟 賈 誼 邊 崢 湘 水。
biền Gia - Nghi bên ghình Giang - thủy.

堂 獨 醒 性 仇 依 沙。
Đường Độc - tính xól kẻ' hoai sa.

f. 8, c. 1.

洞 湘 止 竄 汨 羅。
Đong Giang chây xướng Bạc - la.

252 -

浩 撐 沫 溯 霽 斜 調 薑。
Hạo xang lơ' lạng bóng tà điều hương.

嶺 岳 麓 額 撩 書 院。
Đỉnh Nhạc - lộc ngạch treo thư viện.

躡 訪 僧 臺 扁 道 鄉。
Giấu phỏng tăng đài biên đạo hương.

程 箴 砢 刻 罨 章。
Chình châm đả khắc bìn chương.

256

瞭 座 山 斗 燭 矧 聖 賢。
Ngắm tọa sơn, đấu soi giương thánh, hiền.

渡 輟 省 捋 船 停 住。
Bến trước tỉnh lưa thuyền tỉnh chú.

邊 帖 蓮 院 撫 稟 明。
Đưa thiệp lên viện - phủ bảm minh.

往 來 據 禮 據 情。
Vãng lai cứ lễ cứ tình.

260

凶 覲 賞 給 悉 誠 主 人。
Tỉ nhiên thưởng cấp long thành chủ nhân.

來 辭 謝 吝 吝 轉 進
Roi từ tạ lãn lãn chuyển tiến.

細 灣 河 意 縣 湘 陰
Eo Loan-hà ý huyện Giang-âm.

禱 文 懇 願 來 臨
Đào văn khẩn nguyện lai lâm.

264.

湖 神 退 阮 東 南 送 船
Hồ thần thối ngoạn đông nam đưa thuyền.

巖 森 蹊 湖 天 竇 堦
C암 trầm thâm hồ thiên quanh cỏi.

尼 洞 庭 咄 彼 東 溟
Núi Động-dĩnh hay bệ đông minh.

躡 仝 八 吸 鞞 撐
Chân giới bát ngát cơ xanh.

268

君 山 尔 頂 榭 溫 泣 濡
Quân Sơn nãi đỉnh miếu danh nhập nhô.

f. 8. col 1.

船 范 蠡 擣 兒 永 俚
Thuyền Phạm-Lai chèo đàu vĩnh lai.

竹 湘 陰 淡 駭 群 斑
Trúc Giang-âm đạm hãi quần ban.

還 台 牖 綫 平 安
Lai thay mảnh giấy bình an.

272

印 痢 尔 孛 碑 殘 駭 灵
In môn nãi chú bia tàn hãi linh.

塊 洞 庭 細 城 府 岳
Khối Động - đình tời thành phủ Nhạc.
樓 岳 陽 高 閣 巴 層
Lầu Nhạc - đường cao các ba tầng.

拋 嵩 篆 遺 簾 賸
Phao tuông tuyền gió, rớt giàng.

276-

重 蓬 酒 浩 巴 陵 漾 擣
Trùng mây, gợn nước Ba - lang sóng chèo.

巴 番 醉 恣 漂 車 鶴
Ba phen túy lòng phiêu xe hạc.

艾 梗 沫 頭 鑿 亭 梅
Ai cành rỏi giầu tạc đình mai.

林 泉 廊 廟 迥 極
Lâm tuyền, lang miếu chia vui.

280

讀 文 首 記 汝 得 先 憂
Đọc văn cửu ký nhớ người tiên ưu.

戈 南 屏 石 頭 質 右
Qua Nam - bình thạch đầu mai hữu.

臺 祈 風 群 增 襟 旗
Đài - kỳ - phong quần chớ cảm cờ.

火 攻 赤 壁 躡 智
Hoa công赤壁 lữ trí.

284

長 江 吳 屬 嘉 魚 縣 尾
Trường giang là thuộc Gia - ngư huyện nãi.

想 往 事 妖 魁 焯 泚
Cường vãng sự giảo hay liả nguôi.

瞭 空 江 濤 滌 涿
Ngắm không - giang sông giới dòng tuôn.

fg. col 1

武 昌 魚 哨 異 言
Vũ - hương ngư tiếng lạ ngon.

288. 別 浪 風 味 固 群 如 智
Biệt lãng phong vị cố quần như trí.

擘 節 制 意 旗 湖 北
Chẻ tiết chế ý cờ Hồ - Bắc.

樓 費 仙 黃 鶴 異 低
Lầu Phí - tiên Hoàng - hạc lạ đây.

齋 辭 鼎 鎖 電 霆
Nghĩa nam trảng tỏa quang mây.

292. 怯 埃 擱 筆 仍 時 登 樓
Nhớ ai gác bút nhẽng ngay tầng lầu.

榕 仙 棗 賈 麩 群 妬
Gốc - tiên - táo mại sau còn đố.

亭 睡 仙 埃 曷 臧 言
Đình thụy - tiên ai ngư - nơn ngon.

援 霆 曠 率 乾 坤
Vén mây trảng suốt can - khôn.

296 冀 州 鷄 鷓 怒 嫩 鳳 凰
Khí châu Anh - vũ nộ non Phượng - hoàng.

進 畢 省 船 商 輻 輳
biên bốn tỉnh thuyền thương phúc tàu.

哨 繁 花 漢 口 兜 欣
tiếng ồn hoa Hán-khẩu đầu hân.

躋 船 照 例 見 官
ghé thuyền chiếu lệ kiến quan.

300-

往 來 送 贈 周 全 主 賓
vãng lai tống tặng chu toàn chủ tân.

本 回 國 稟 文 發 遞
bản hồi quốc bả văn phát đi.

撰 箱 臺 整 治 行 裝
viết sùng đài chỉnh trị hành trang.

駐 尼 公 館 漢 陽
chú nê công quán Hán-dương.

304

地 方 欸 頓 昂 常 極 差
địa phương khoản đốn ngay thường chẳng sai.

輻 扔 產 每 得 每 部
thieu sản bản mỗi người mỗi bộ.

巴 掃 躋 吳 靴 分 明
ba bác theo lìn nhỏ phân minh.

自 低 起 陸 進 行
tự đây khi? lục tiến hành.

308

輻 擡 夫 役 日 程 輪 流
thieu đài phu dịch nhật trình luân lưu.

時 進 步 最 包 公 館
Ngay tiến bộ tối vào công quán,
徐 飯 茶 株 板 整 齋
Cư phạn, trà, giương, phàn chỉnh tề.

分 翰 慣 崗 固 較
Phân minh hèn hơn có gì.

312

重 邊 國 體 羅 為 君 恩
Trọng biên quốc thể la vi quân ân.

直 奔 走 差 人 察 達
Trực bồn tẩu sai nhân sát đạt.
欺 跣 罍 給 發 裒 情
Khì bực ra cấp phát lầy tình.

朱 禎 訶 沛 恩 翰
Cho niêng hời phài ân minh.

316

將 勳 休 面 朝 廷 得 宜
Giương trung thể diện triều đình đắc nghi.

戈 仁 縣 黃 陂 孝 感
Gua hai huyện Hoàng-phí, Hiếu-cảm.

武 勝 開 礪 險 埃 撞
Vũ-thắng-quan đá hiểm ai chướng.

沃 澆 放 活 仁 潤
Vật sông chia nước hai dòng.

320

沃 隄 塘 別 介 重 嫩 礎
Vật con đường biệt mấy trung non xây.

河南省 厄 低 接 界
Hà-nam tỉnh nơi đây tiếp giới.

塊 應 山 被 細 信 陽
Khối ứng - Sơn vừa tới Tín - dương.

頭 碧 申 國 坤 詳
Giầu xưa Chân quốc khôn tường.

324 -

廟 榦 端 木 邊 塘 群 碑
Miếu thờ Doan. mộc bên tường còn bia.

縣 確 山 嗑 車 拖 掇
Huyện Sác - Sơn chiếc xe đồ gánh.

轎 隨 人 舐 輛 車 蓬
Hiệu tùy nhân thảy bánh xe bông.

古 城 群 頭 重 蓬
Cổ thành còn giầu tường phụng.

328 -

煌 鑽 三 義 燭 窮 吞 撐
Nét vàng Tam - nghĩa giải cũng giới xanh.

縣 遂 平 古 房 子 國
Huyện Suối bình cổ Phong - tử - quốc.

縣 西 平 羅 洛 古 陳
Huyện Tây - bình la nước cổ Lạc.

頭 碧 德 孔 聖 人
Giầu xưa đức Khổng thành nhân.

332

思 歸 碑 鑿 賒 則 敬 瞻
Suy qui bia tạc xa gần kính trông.

郾 城 頭 桓 公 盟 會
Uyên - thành đầu Hoàn - công minh hội.

羅 召 陵 坦 噲 莒 碧
Lã Triệu - lăng坦 thài Cấn Bích.

垓 碧 別 余 遙 霜
Hài Bích biệt dư viễn sương.

336

蹀 撐 楊 柳 霽 斜 高 梁
Điệp撑楊柳霽斜高梁

俗 土 屋 土 墻 樸 野
Thục thổ ốc, thổ tường phác dã.

低 忍 趨 米 價 窒 高
Thấp nhẫn đi mễ giá n窒 cao.

穎 川 號 饒 暎 帑
Dĩnh Xuyên hiêu cử thố nạo?

340

聆 異 臨 穎 屬 邑 許 州
Nghe dị lâm Dĩnh thuộc v. Hoá châu.

f. 10ª cols.

卅 城 本 故 都 曹 操
Châu thành vốn cũ đô Cao - Châu.

像 衣 冠 廟 貌 雲 長
Cương y quan miếu mạo Vân - Cương.

齋 秋 沆 燭 網 常
Trai thu ngạn đước cương thường.

344

問 安 亭 奉 台 娘 夫 人
Vấn an đình Phụng hai nàng phu nhân.

刀 忠 義 襟 襟 天 地
Dao trung nghĩa cảm sơn thiên địa.
相 古 今 誅 魄 奸 雄
Hồi cổ kim mạt uá giết hung.

猪 猪 罍 貝 嫩 滷
Eo heo đưng với non, Đông.

348 -

培 培 銅 雀 霜 封 鳳 橋
Bồi bồi Đồng - tuộc sương phong Phượng - kiều.

城 新 鄭 挽 蹇 溱 洧
Thành Tân - Trịnh uân theo Eoân, Hối.

遺 愛 群 廟 底 千 秋
Di ái quần miếu đế thiên thu.

名 賡 唐 宰 宋 儒
Danh thên Đường tể, Tống nho.

352

箕 碑 永 叔 怒 堦 晉 公
Già bia Vĩnh - Chúc nộ nô Eân - công.

外 鄭 州 邑 鍾 漿 澤
Ngoài Trịnh - châu vảo trong Huyôn - trạch.

戈 黃 河 香 帛 禱 神
Qua Hoàng - hà hương bạch dãi thần.

治 朝 奎 攔 聖 人
Ei triều quí mớ thánh nhân.

356

碧 吟 鍾 色 余 杏 牧 空
Xưa nay trong đá mảy lân nhớ không.

穉 迤 跌 越 鍾 幽 刻
Rông nuôi dâm đi trong và khác.
意 異 恚 風 力 逆 戈
ý lạ nhờ phong lực đũa qua.

f. 11. col. 1.

擣 擡 鍾 縣 獲 嘉
Chéo đái trong huyện Hoach-gia.

360

古 鄺 屯 鉏 縣 羅 新 鄉
Cổ - dung đả đôn huyện La Tân - hương.

暄 公 館 固 娘 姐 已
Nghe công quán cố nàng Dải - Kỳ.

沒 堆 欺 永 錄 現 形
Mất đúi khi vãng về hiện hình.

亡 商 極 瞭 罪 贖
Vong Thương cực liễu tội mình.

364

群 誇 迎 浩 迎 城 貝 埃
Còn khoe nghiêng nước nghiêng thành với ai.

術 輝 府 鍾 兀 衝 要
Vé - Huy phủ trong này xung yếu.

本 紂 都 古 號 朝 歌
Vốn Ân đô cổ hiệu Triều - ca.

駭 群 垓 壘 余 座
Hải quần nhai lũy dư tọa.

368

望 星 園 院 首 花 園 樓
Vọng - tinh có viên, Khán - hoa có lầu.

數 崧 周 分 以 術 地
Sau đoi Chu phân lam vé địa.
擊 磬 亭 群 底 閤 輔.
Thích - khánh - đình còn để muôn năm.

扁 題 玉 振 遺 音.
Biên đề ngọc chấn di âm.

372.

恚 得 噲 醒 魄 齟 占 色.
Loang người gọi kinh hồn nảm chiêm bao.

箕 淇 縣 殷 朝 都 輅.
Thiá Tỳ - huyện Ân triều đô trùc.

碑 賢 君 七 作 群 印.
Bia hiên quân thất tác cõn in.

三 仁 遺 廟 群 傳.
Tam - nhân di miếu cõn truyền.

376

戈 澆 邑 細 先 賢 故 鄉.
Qua sông đái tãi tiên hiên cố hương.

fol. 118. col. 2

箕 湯 陰 邊 塘 固 廟.
Thiá Thương - âm bên đường cố miếu.

吳 晉 朝 柴 邵 侍 中.
Lô Bân triều thây Chiêu thị trung.

紳 吞 溪 鄂 孤 忠.
Giã giới giết mai cô trung.

380

煌 輪 浸 礙 暈 紅 炷 綉.
Nét đon tảm đái vãng hồng chái giương.

榑 古 栢 岳 王 故 里
Cây cò bách nhạc vương cò lý
座 崇 祠 壯 麗 輝 煌
Gai sung tư trang lệ huy hoàng

别 色 碑 碣 詩 章
Biết bao bi kiết thi chương

384

精 忠 台 孛 流 香 閨 蕊
Cánh trung hai chái lưu hương muôn đời

噉 台 像 齏 畧 秦 檜
Gồm thay tượng nạm người Tần - Cối

麵 猪 猪 舂 紉 躑 躅
Mặt trư trư tay trơi chân quí

劫 硯 曠 吏 墨 之
Kiếp xua ngành bại ra gi

388

僭 吊 窳 鑽 朱 豸 涅 邪
Chơ nào khêu trơ cho đi nhét tà

城 韜 北 固 座 柱 石
Thành tiêu bắc cố tọa trụ thạch

周 文 王 演 易 字 題
Chu Văn vương diễn dịch chú đề

頭 城 羨 里 斯 棋
Giầu thành Diêu lý gian kê

392

粵 運 侯 駝 咍 靈 麵 歪
Các may hầu rừ hay che mặt giớ

古 栢 州 箕 尼 彰 德.
Cổ bách - châu kia nơi Chương - đức.

韓 魏 公 勳 碩 埃 當.
Hàn Ngụy - công huân thạc ai đương.

f. 12, a, col. 1.

名 祠 糊 名 鑛 鉅.
Danh từ sùng nôm vàng tủng.

396

意 異 淮 畫 錦 堂 昴 智.
ý lạ chôn trui cảm tủng ngay xưa.

戈 漳 水 州 磁 府 廣.
Qua Chương thủy châu Cư, phủ Quảng.

果 皮 曠 曠 蕩 平 原.
Bối bề tủng khoáng đàng bình nguyên.

滾 昂 塢 堞 橋 蓮.
Ngôn ngang gô đống kiều liên.

400

巽 迺 巴 塚 群 傳 誦 疑.
Rạy nữu ba tủng cùn truyền giầu nghi.

誦 二 程 固 碑 講 易.
Giầu nhì Trình cố bia giảng dịch.

古 趙 城 帝 跡 邯 鄲.
Cổ Triệu - thành nào tích Hàm - đan.

迴 車 啣 仇 量 寬.
Hồi xe tiêng kê lượng khoan.

404

群 得 學 步 世 間 岐 嶷.
Cùn người học bộ thế gian chi nãi.

箕古觀蓬萊仙境
Hĩa cõ' quan bông lai tiên cảnh.

檜逢仙抹醒塵心
Gõi du tiên lay tỉnh trần tâm.

功名勳畢進辭
Cõng danh trung bĩn mui' năm.

408

醒來宰駭群馱之數
Cõnh rời sao hã' cõn năm chi' lãu.

事仙塵別兜真幻
Sũ tiên trần bi'et đũu chân hoãn.

賦黃梁底傳到襟
Giãc hoãng lĩng đĩ' tuy'ên đĩn gi'õ.

沒瓢景趣戈於
M'et bi'au cảnh thú' qua vĩa.

410

湖蓮彷彿瀟遙香茶
Hõ sen phang phang gi'õ đũa hương trà.

淮界河意尼分界
Chũn gi'õ hĩa ãy nĩ phân gi'õ.

臨洛開披細水年
Lãm Lạc - quan vĩa t'õĩ Vĩnh - ni'ên.

孔門頭鑿先賢
Khõng môn đầu đĩc tiên hi'ên.

416

伯牛神道碑傳姓名
Bã - Nũu thần đĩc bi'ã tuy'ên tĩnh danh.

沙 河 貝 古 邢 紅 所
Sa - ha với Cồ - hình hai so²

祖 乙 都 宥 豫 讓 橋
Cồ - ất đô cũng Du - hương kiều.

馮 唐 故 里 群 標
Phung - Đường cồ' lý' cớ' tiêu.

420 -

庵 圓 新 計 室 朝 幽 清
Am - viên, Cấn - kế rất chiêu u thanh.

院 貝 閣 繞 縈 曾 笠
Viện với các nhiều oanh từng lớp

竹 宥 花 笠 執 曾 笠
Trúc cũng hoa lớp nhịp từng chơm,

古 松 沒 榕 撐 菩
Cồ' từng một góc xanh om.

424 -

橫 棋 石 几 阮 仝 井 欄
Cây kê thạch kỳ ngon trum tỉnh lan.

內 邱 扁 雄 藩 畿 輔
Nôi - khâu biên Hùng - phiên - kỳ - phụ.

栢 鄉 亭 光 武 千 秋
Bách - hương - đình Quang - vũ thiên thu,

神 明 色 應 赤 符
Chân minh da' ứng xích phù.

428

祐 勦 除 錫 仍 圖 石 精
Lưỡng quỉm trừ hết những đồ' thạch tinh.

戈 趙 州 藥 城 獲 鹿.
Qua Triệu-châu, Loan-thành, Hoạch-lộc.

淹 滄 沱 漾 濁 淵 溜.
Sông Hồ-đà nước đục dòng trôi.

曠 帑 遷 凍 如 制.

Chùa nào giá đông như chày.

432 - 耕 乘 買 別 輶 吞 極 賒.
Sông thừa mới biết mặt giới chày xa.

箕 正 定 碧 異 鉅 鹿.
Khai Chính-dinh xưa là Cựu-lộc.

坦 平 沙 民 俗 儉 勤.
Đất Bình-sa dân tục kiệm cần.

固 碑 故 里 趙 雲.

Cố bi cố lý Triệu-Vân.

436 - 固 龍 興 寺 縣 分 魏 莪.
Cố Long-hưng-tự trấn phân uy ngô.

像 大 佛 數 迺 巴 拏.
Cuống đại phật bực mười ba thuở.

本 裴 隋 自 煬 鑄 成.
Vốn đời Tùy tự triều chú thành.

重 修 曠 宋 朝 清.
Trùng tu chùa Công, triều Cảnh.

440 琳 宮 撐 碧 碑 亭 鑲 鏘.
Lâm-cung xanh biếc bi đình vàng tưng.

箕 新 樂 義 皇 聖 里
Kia Cơn-lạc Hy. Hoàng thánh lý.

怒 定 州 堯 帝 故 都
Nộ Định-châu Nghiêu đế cố đô.

壹 都 潞 叻 景 幽
Nhất đô Suối ngột cảnh u.

444-

廊 晏 堯 母 廟 弄 陶 唐
Lang bà Nghiêu mẫu miếu vua Đào-Đường

斯 滿 城 固 廊 光 武
Gần Mãn-thành cố lang Quang-Vũ.

郭 槐 智 圭 窰 拱 低
Quách-Hoài trí quì cử cũng tây.

吏 戈 保 定 府 尼
Lại qua Bảo-định phủ này.

448-

省 城 直 隸 定 時 見 官
Sinh thành Trực-lệ định thời kiến quan.

情 送 贈 往 還 如 禮
Sinh tống tặng vãng hoàn như lễ.

束 辭 行 照 例 換 車
Roi từ hành chiếu lệ hoán xa.

荆 塘 安 肅 縣 箕
Kinh-đường, An-túc huyện Kìa.

452

哨 傳 燕 館 埤 記 金 臺
Sinh truyền Yên-quán nhĩ ghi Kim-đài.

滝 易 水 汝 景 壯 士.
Sông Dịch - thủy nhữ người tráng sĩ.
阮 秋 風 感 仇 臨 岐.
Ngôn thu phong cảm kô lâm ky.

穢 輸 傳 屢 嗔 之.
Nôi thua truyền cử bân chi.

456 -

定 興 屯 鉏 滝 箕 馬 頭.
Định hưng đôn đôn sông kìa mã - đầu.

箕 新 城 塚 州 交 界.
Kìa Tân - thành, Trác - châu giao giới.

廟 桓 公 撩 炷 扁 鑽.
Miếu Hoàn - công thao chồi biền vương.

駭 群 古 塚 鞫 廊.
Hải quần cổ tủng trong lang.

460 -

駭 群 古 井 邊 塘 如 依.
Hải quần cổ tỉnh bên đường như y.

樓 桑 村 異 圭 昭 烈.
Lâu - tang - thôn lạ quê Chiêu - Liệt.

情 義 箕 窖 結 穢 親.
Tình nghĩa kìa kheo kết nôi thân.

白 皮 哥 弟 君 臣.
Bai bì ca đệ, quân thân.

464

桃 園 閨 劫 黠 粉 沒 圭.
Đào viên môn kiếp dâm phân mất quê.

燕州意於棋罍器
Yên-châu aj' ơ' k' thuo' huc.

戰同仇頭鑿萃陽
Chien tong cưu giâu tao Hoa-duing.

f. 14. a. col. 1.

林兜森丈皮長
Cau dau sam tuing be trang.

468- 碣撐永濟亭鑽御詩
Da' xanh Vinh-ti tinh vang ngu' thi.

房山縣琉璃棊意
Phong-sơn huyện, Liu-ly cau aj'.

碣磋踐丈罍迤餘
Hay da' dai tuing hay mui du.

良鄉本坦燕習
Liang-huong von dat Yen xua.

472- 廟榦樂毅塔榦楊公
Mieu tho Khac-Nghi, thap tho Duing-cong.

例免勘領紅單部
Le mien khâm linh hong đơn bo.

蘆溝橋箱效點戈
Lu-câu-kiêu duong so' diem qua.

桑乾低本古河
Sang-kiên day von co' ha.

476

葦金磋碣噲罍蘆溝
Dai Shim xay da' goi la' Lu-câu.

勳 參 景 景 橋 異 汶.
Cuong tam canh canh kieu la môt.
碑 朝 清 御 筆 固 詩.
Bia trieu Chanh ngu biê co tho.

靄 城 拱 極 色 賒.
Quanh thanh cung chông bao xa.

480- 廣 安 色 韜 低 異 燕 京.
Quang-yên vao cúa day la Yên-kinh.

戈 皇 城 大 清 門 外.
Qua hoàng thành Đại-thành môn ngoai.

踴 綉 如 王 會 部 堂.
Chông tói nhà vông hoi đô tuông.

衣 冠 跪 進 表 章.
Y quan quai tiến biêu chương.

484- 堂 官 接 受 禮 常 援 衝.
Duông quan tiếp thu lễ thường vôn tông.

f. 14. col. 2.

情 叩 見 主 窮 答 容.
Cình khấu kiến chủ cùng đap khách.

躡 墨 如 四 驛 怡 愜.
Luu ra nhà tú dịch nghi' ngoi.

產 床 員 役 辦 差.
Sân sang viên dịch biên sai.

488 固 得 更 韜 固 得 侯 勳.
Co người canh cúa co người hân trong.

楚 厨 房 茶 房 各 色
Dư' trư' phòng, trư' phòng các sắc.
差 保 之 洗 墨 從 行.
Sai bảo chi một mực tưng hành.

别 身 將 命 羅 縈
Biệt thân tướng mệnh la vinh.

442 - 别 浪 声 價 朝 廷 羅 尊
Biệt lãng thanh giá triều đình la tôn.

曾 認 瞭 乾 坤 大 地
Cung nhận liễu can khôn đại địa.

固 少 之 山 水 高 清
Cố thiếu chi sơn thủy cao thanh.

繁 花 准 意 帝 京
Phồn hoa chuẩn ý đế kinh.

446 燕 臺 八 景 京 城 九 門
Yên đài bát cảnh kinh thành cửu môn.

銅 驢 鎬 頭 群 宣 德
Đồng lừa cu' đầu quần Tuyên - đức.

蟻 冢 堦 瓦 閣 文 昌
Đông trườ' sơn này các Văn - xương.

古 槐 沒 裕 青 蒼
Cổ hoè một góc thanh thường.

500 許 衡 掩 底 罌 塘 彝 倫
Hứa - Hành giồng đế' trườ' đườ' di luân.

塘 疆 馬 成 群 別 介.
Đường cương mã thành quần biệt giới.
形 駱 駝 眺 覽 還 嗜.
Hình lạc-đà coi thây lạ ghi.

f. 15. a. cols.

504-

庸 坊 躅 繼 餽 棋.
Phò phường gót nối vai kì.
室 冬 時 庸 琉 璃 啣 傳.
Rất đông thì phò Lưu-ly tiếng truyền.
計 牢 掣 物 繫 人 聚.
Kế' sao xiết vật phôn nhân tụ.
例 從 官 挺 主 客 司.
Lệ việc quan cử chủ khách tư.

508-

鴻 臚 聃 啣 習 儀.
Hồng-lô nghe tiếng tập nghi.
欺 廬 頭 叩 枯 離 躑 跪.
Khi-lư đầu khấu, khô-li gối quỳ.
啣 伊 離 意 罌 立 起.
Giếng y-ly ý bài lập khởi.
啣 晡 絲 成 禮 分 班.
Giếng bô-ti thành lễ phân ban.

512

耒 時 車 馭 沒 團.
Roi thì xe ngựa một đoàn.
虹 橋 貼 仰 蓮 壩 圓 明.
Hồng-kiều chiêm ngưỡng trên vườn Viên-minh.

帝 界 淮 帝 城 別 趣
Đế giới chôn đế thành biệt thú.

隔 城 西 里 數 巴 迤
Cách thành tây lý số ba mi.

菟 菟 溪 澗 索 迥
Thao thao khe suối thanh h.

516 -

鞞 花 靨 霽 樓 臺 岌 運
Cổ hoa rợp bóng lầu đài ngát mây.

墦 長 春 邊 兀 同 樂
Thiên Trường xuân bên núi Đổng Lạc.

墦 清 漪 邊 翫 暢 春
Thiên Thanh y bên nước Lương xuân.

八 旗 翊 衛 親 軍
Bát kỳ diệp vệ thân quân.

520 -

宸 達 第 一 迤 分 趣 愜
Chân đạt đệ nhất mi phân thú u.

後 來 吏 術 兀 館 駐
Thiếp lai lại vệ nội quán chú.

圖 品 儀 內 務 納 衝
Đồ phẩm nghi nội vụ nộp xung.

部 傳 批 字 帖 紅
Bộ truyền phê chú thiếp hồng.

524

錮 得 萬 壽 侍 從 隨 班
Đón ngay vạn thọ thi tưng tưng ban.

吏 蓮 壩 圓 明 瞻 拜。
Lai liên uấn Viên minh chiêm bái.

甄 堦 壩 正 大 光 明。
Triển sân đền chính đại quang minh.

砮 懶 邊 禮 邊 情。
Ngại ngưng bên lễ bên tình.

528 -

稟 文 甄 屯 嗔 停 買 安。
Bản văn triển đồn xin đình mãi yên.

哪 啞 部 轉 傳 各 理。
Nàng nhai bộ chuyển truyền các lý.

使 告 哀 援 例 奏 來。
Sứ cáo ai viện lệ tâu rồi.

賀 詩 咱 戲 調 催。
Hạ thi thính hi' đều thôi.

532 -

宴 筵 迎 送 趨 陪 拱 他。
Yên duyên nghinh tống xu bồi cung tha.

鉏 大 慶 本 畧 停 免。
Va' đại khánh vốn là đình miễn.

只 照 常 御 殿 光 明。
Chỉ chiếu thường ngự điện quang minh.

陪 臣 返 謁 來 京。
Bồi thân gặp buổi lại kinh.

536

因 時 瞻 拜 禮 情 畧 安。
Nhân thời chiêm bái lễ tình là yên.

哪 挺 礼 仍 还 馆 听。
Vâng cứ lễ những hoàn quán sở,
常 脑 时 辨 事 放 恠。
Chường tâm ngay biến sự chia lo,

领 来 加 赏 各 图
Lãnh rồi gia thưởng các đồ.

540 -

迟 得 佳 节 中 秋 寓 情。
Gặp ngay giai tiết trung thu ngụ tình.

来 莲 准 圆 明 桥 跣。
Rời lên chôn Viên - minh kiều trước.

情 请 安 回 国 温 存。
Tình thỉnh yên hồi quốc ôn tồn.

阻 蹙 街 跣 午 门。
Cớ' lui về trước Ngọ - môn.

544 -

领 图 物 赏 院 踰 礼 儀。
Lãnh đồ vật thưởng viện vượt lễ nghi.

哪 领 给 秋 衣 菓 食。
Vâng lãnh cấp thu y quả thực.

襪 领 来 整 飭 归 期。
Vai lãnh rồi chỉnh sức qui kỳ.

折 功 承 卞 劄 号。
Nghĩ công thừa biên sớ khuya.

548

银 钱 土 物 发 放 曾 分。
Ngân tiền thổ vật phát chia từng phần.

自 部 館 員 人 各 怒。
Cư bộ quan viên nhân các nộ,
率 差 房 典 僂 兵 丁。
Suất sai phòng điển lữ binh đinh.

計 徐 時 買 鉅 京。
Lê tư ngay mới đến kinh.

552 -

費 餉 贈 送 人 情 別 色。
Phí trong tặng tống nhân tình biệt sắc.

公 文 批 部 掣 領 謁。
Công văn cử bộ trao lĩnh yết.

台 迺 森 八 月 出 京。
Thái mới nhậm bát nguyệt xuất kinh.

馭 車 墊 乍 登 程。
Ngựa xe sạp sả đang trình.

556 -

花 鑽 迺 趾 嫩 撐 迺 棚。
Hoa vàng đũa biếc non xanh đơm mùng.

尼 旅 亭 躑 澄 塢 鑿 齒。
Núi lữ đình theo chững lối cũ.

鉅 漢 陽 改 步 舟 行。
Đền Hán-dương cải bộ chèo hành.

稟 蓮 湖 北 省 城。
Bản lên Hồ-bắc tỉnh thành.

560

發 章 回 國 達 情 賒 款。
Phát chương hồi quốc đạt tình xa xôi.

客遠道沒啞霜雪。
Khách viễn đạo mất nhai sương tuyết.

伴故知牐月開山。
Ban cố tri mành nguyệt quan san.

歸心痛渴恨難。
Quy tâm quen hột gian nan.

564 -

湖淹漕字平安浩船。
Hồ, sông chèo chữ bình an đại thuyền.

鼎三九冬天仲月。
Ngay tam cửu đông thiên trung nguyệt.

聖壽旬返節祝釐。
Thánh thọ tuần gặp tiết chúc ly.

發星燦燦瑤池。
Phát tinh văng vác đào trì.

568 -

霽烟撩炷羅旗回差。
Bóng đèn heo chổi lá cờ hồi sai.

鼎頒朔中帶啣噫。
Ngay ban sóc cân đai nài nhai.

湟朔終春色再來。
Nét mừng chung xuân sắc tái lai.

分賒禎強古催。
Phân xa nhai chắt thối thai.

572

春術來拱躡貝春。
Xuân nghệ lai cung theo đai vôi xuân.

細 西 粵 帖 文 稟 到

Cóe Tây - viết thiệp văn bản đái

哪 撫 臺 禮 貌 嚴 莊

Nhà phủ đái lễ mạo nghiêm trang

諭 文 誥 敕 已 章

Dụ văn, các sắc bả chướng

龍 亭 傘 蓋 燔 煉 接 迎

Long - đình, tán, các rỏ dưng tiếp nghinh

耒 贄 見 禮 情 援 勸

Rỏi chí kiến lễ tình vơn đũ

欽 使 官 定 燔 行 期

Khâm - sứ - quan đĩnh rỏ hành kỳ

沒 封 特 賜 事 宜

Đốt phong đặc hĩl sự nghi

恚 術 蹻 尔 本 術 特 託

Loóng vớ theo máy bản vớ đũc mau

梭 潘 湊 迎 頭 醉 虎

Choi thãm thớt sang đầu nảm hổ

船 眼 如 禎 趣 嫩 犒

Chuyền nhìn như rưng thú non - voi

終 敵 賃 仍 春 埃

Chung quánh thây những xuân ai

春 加 駭 嘯 舛 排 胸 低

Xuân nhả háy nĩn trong vai thảng đũy

fol. 17^a, col. 1.

576 -

580 -

584

陞 燈 轍 蟻 窠 曉 損

Bê giăng tuốc rông mây trớng rói.

掉 迎 春 瀟 尚 退 跬

Đuối nghinh xuân gió nũi thời mau.

溫 低 惘 吝 轍 饒

Uôn đay mưng lân tuốc nhau.

588 -

節 艚 擗 噤 艚 惘 終

Giết Cầu rớt chén rước Cầu mưng chung.

蹶 撲 裡 彈 樁 拍 潑

Cheo rập lúi đàn thông, phách sước.

吝 茁 穉 霜 最 躄 号

Lân đở tay sương tối sao khuya.

太 平 府 治 兀 箕

Thái bình phủ trị núi kia.

592 -

公 文 甄 駭 發 術 諒 山

Công văn trức hay phát về Lạng Sơn.

fo 17. col 2.

暄 燄 北 羨 散 氣 冷

Nghe cái Bắc dương tan khí lạnh.

曠 嫩 南 如 曝 糲 嘒

Ngảm non Nam như ngoài mặt cười.

被 暘 曠 沃 胸 台

Thưa ngay nóng mặt thảng hai.

596 -

寧 明 低 色 棋 兀 延 躬

Ninh - minh đay đa kê núi xú mình.

揄 味 雪 捲 青 簾 綯
Giũ vị tuyết cuộn thanh rèm vông.
拂 希 霜 齒 掇 阮 旗
Phất hơi sương thặng giông ngon cờ.

錮 臺 昭 德 淮 碧
Đền Đài Chiêu đức Hoài xưa.

600-

叩 跪 異 禮 餞 邊 異 情
Khấu quỳ lạ lễ tiễn đưa lạ tình.

茶 別 話 梓 亭 車 馬
Trà biệt thoại ról đình xa mã.

鏡 喜 音 攔 鎖 閑 山
Sung hỷ âm mớ khóa quan san.

隔 春 合 藕 衣 冠
Cách xuân hợp mẩu y quan.

604-

塘 春 派 又 汶 團 清 又
Đường xuân phái phái mẩu đoàn thanh thanh.

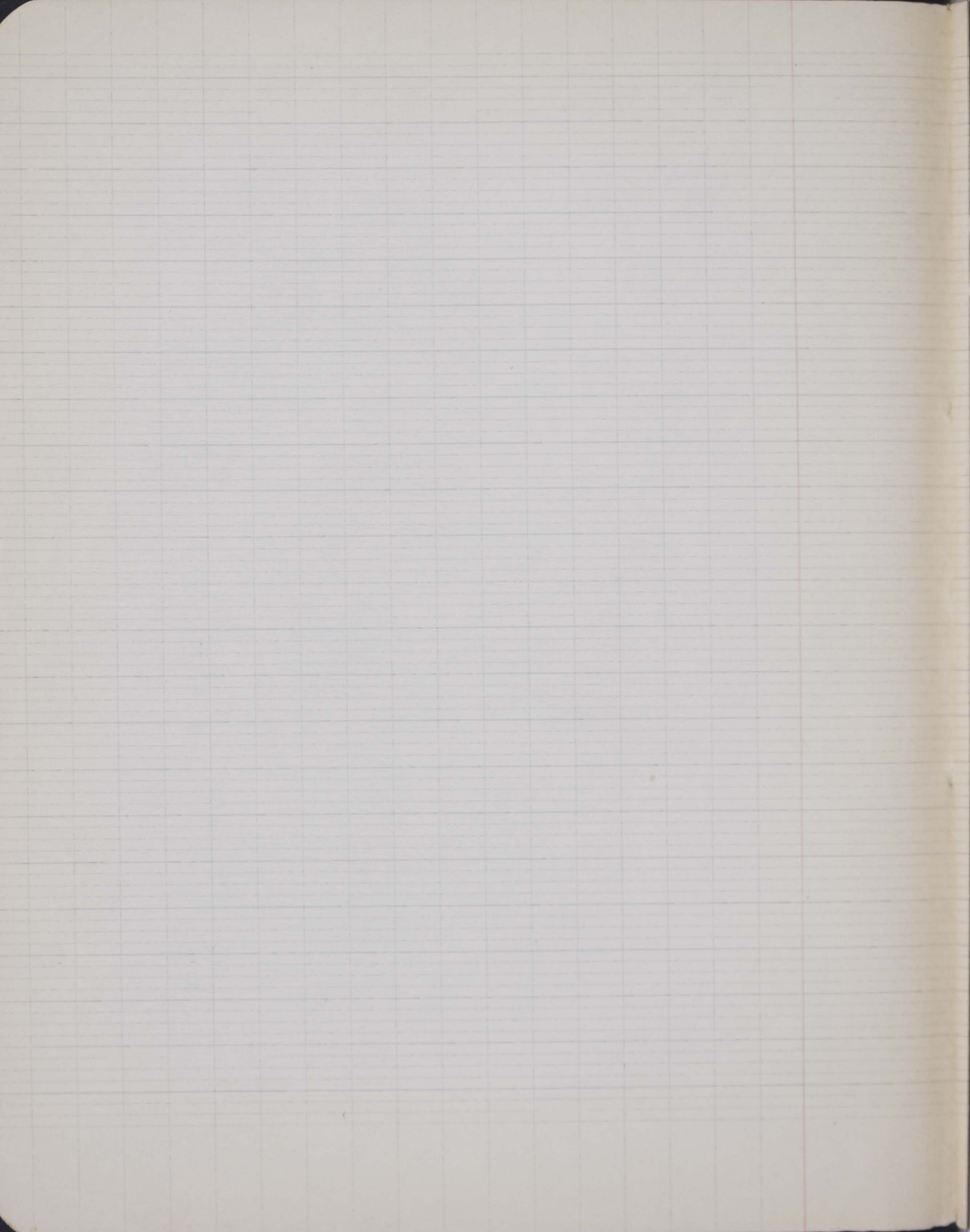
哪 大 駕 御 城 河 省
Nàng đại giá ngự thành Hà-tỉnh.

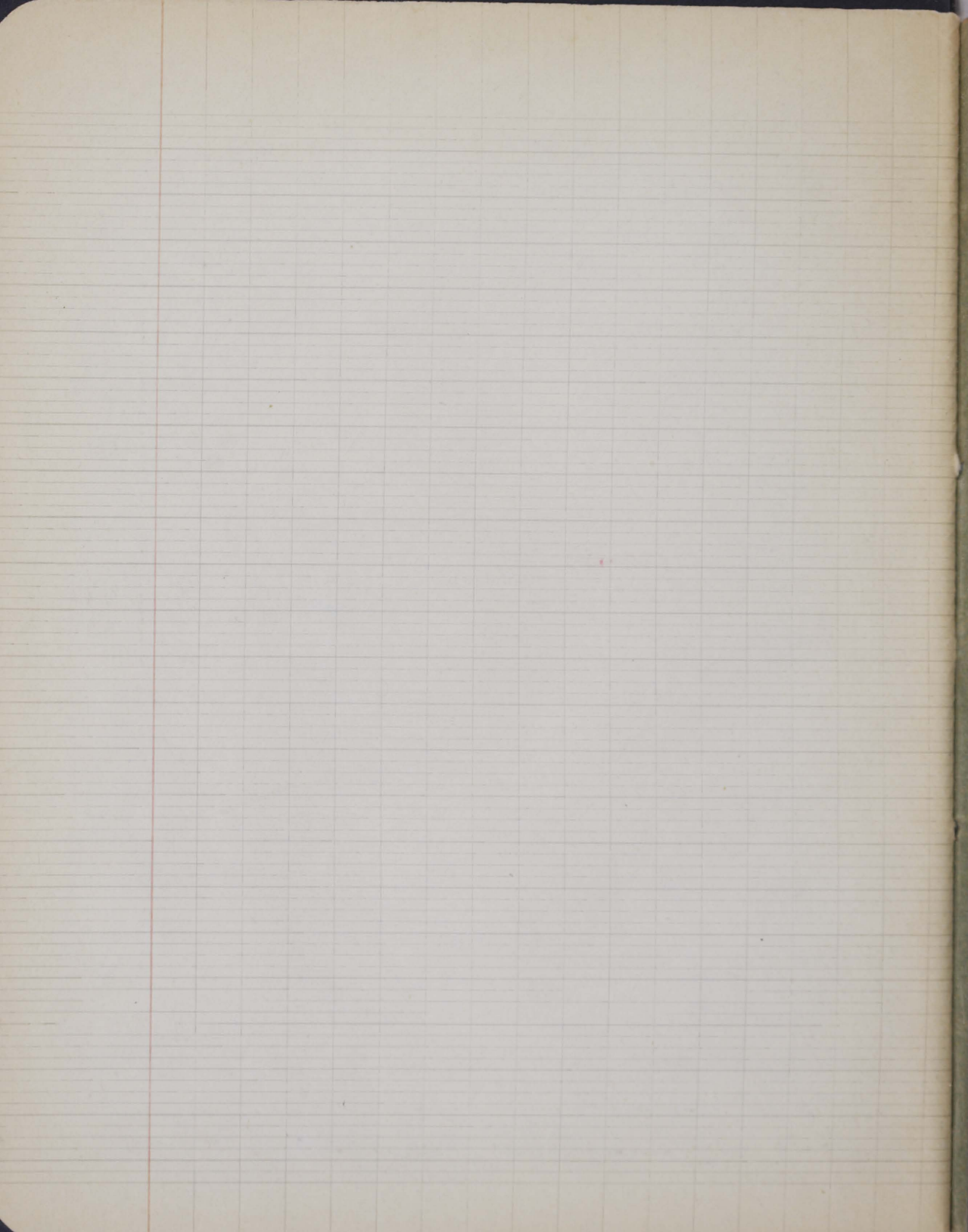
擢 歸 鞅 復 命 丹 墀
Coi quỳ yên phục mệnh đàn trì.

飭 翰 慣 剛 固 之
Súc minh quen mớ cố chí.

608

役 輶 司 隊 德 威 矜 吝
Việc nên muôn đội đức uy chín lân.

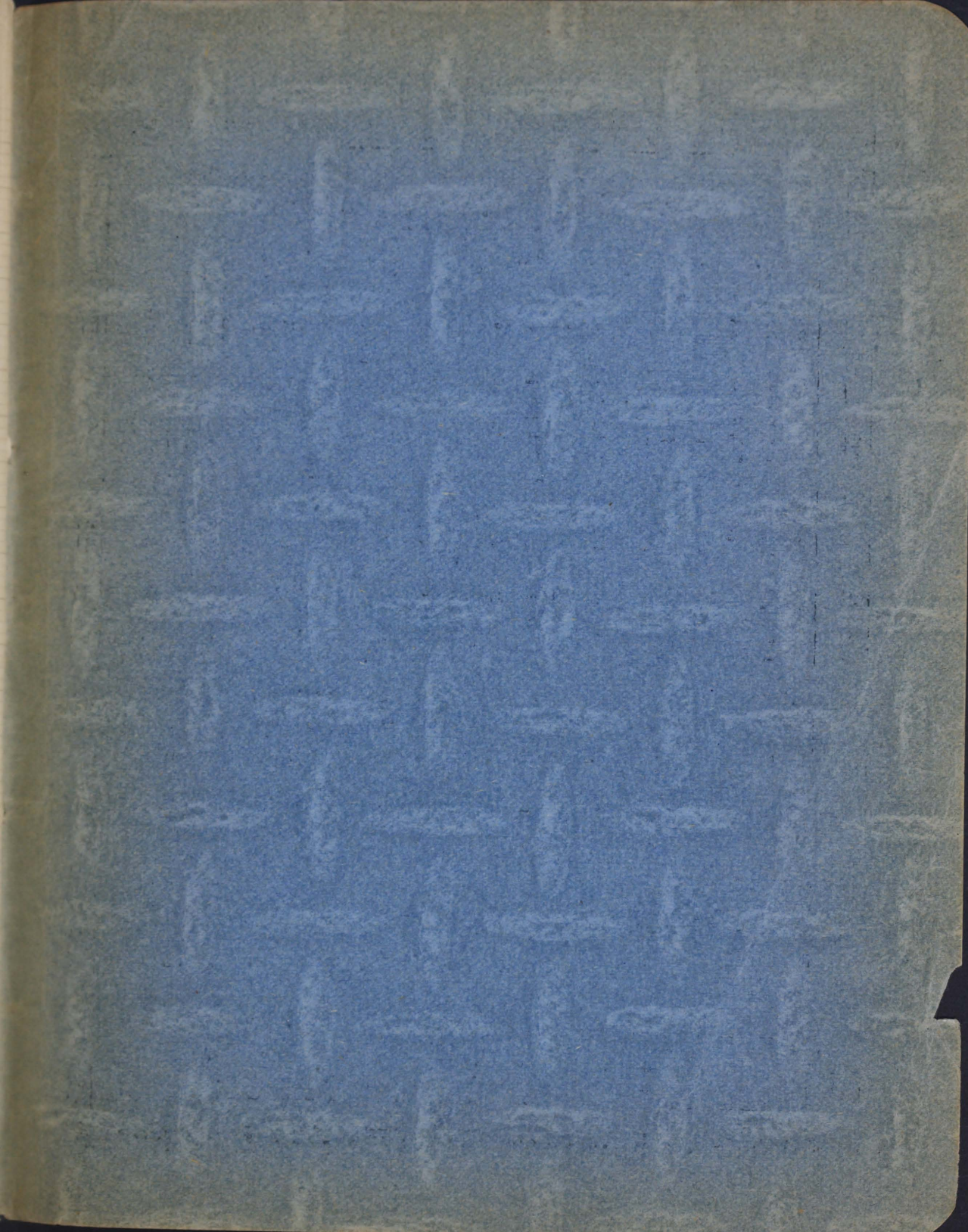

TABLE DE MULTIPLICATION

2 fois 1 font 2	5 fois 1 font 5	8 fois 1 font 8	11 fois 1 font 11
2 — 2 — 4	5 — 2 — 10	8 — 2 — 16	11 — 2 — 22
2 — 3 — 6	5 — 3 — 15	8 — 3 — 24	11 — 3 — 33
2 — 4 — 8	5 — 4 — 20	8 — 4 — 32	11 — 4 — 44
2 — 5 — 10	5 — 5 — 25	8 — 5 — 40	11 — 5 — 55
2 — 6 — 12	5 — 6 — 30	8 — 6 — 48	11 — 6 — 66
2 — 7 — 14	5 — 7 — 35	8 — 7 — 56	11 — 7 — 77
2 — 8 — 16	5 — 8 — 40	8 — 8 — 64	11 — 8 — 88
2 — 9 — 18	5 — 9 — 45	8 — 9 — 72	11 — 9 — 99
2 — 10 — 20	5 — 10 — 50	8 — 10 — 80	11 — 10 — 110
2 — 11 — 22	5 — 11 — 55	8 — 11 — 88	11 — 11 — 121
2 — 12 — 24	5 — 12 — 60	8 — 12 — 96	11 — 12 — 132

3 fois 1 font 3	6 fois 1 font 6	9 fois 1 font 9	12 fois 1 font 12
3 — 2 — 6	6 — 2 — 12	9 — 2 — 18	12 — 2 — 24
3 — 3 — 9	6 — 3 — 18	9 — 3 — 27	12 — 3 — 36
3 — 4 — 12	6 — 4 — 24	9 — 4 — 36	12 — 4 — 48
3 — 5 — 15	6 — 5 — 30	9 — 5 — 45	12 — 5 — 60
3 — 6 — 18	6 — 6 — 36	9 — 6 — 54	12 — 6 — 72
3 — 7 — 21	6 — 7 — 42	9 — 7 — 63	12 — 7 — 84
3 — 8 — 24	6 — 8 — 48	9 — 8 — 72	12 — 8 — 96
3 — 9 — 27	6 — 9 — 54	9 — 9 — 81	12 — 9 — 108
3 — 10 — 30	6 — 10 — 60	9 — 10 — 90	12 — 10 — 120
3 — 11 — 33	6 — 11 — 66	9 — 11 — 99	12 — 11 — 132
3 — 12 — 36	6 — 12 — 72	9 — 12 — 108	12 — 12 — 144

4 fois 1 font 4	7 fois 1 font 7	10 fois 1 font 10
4 — 2 — 8	7 — 2 — 14	10 — 2 — 20
4 — 3 — 12	7 — 3 — 21	10 — 3 — 30
4 — 4 — 16	7 — 4 — 28	10 — 4 — 40
4 — 5 — 20	7 — 5 — 35	10 — 5 — 50
4 — 6 — 24	7 — 6 — 42	10 — 6 — 60
4 — 7 — 28	7 — 7 — 49	10 — 7 — 70
4 — 8 — 32	7 — 8 — 56	10 — 8 — 80
4 — 9 — 36	7 — 9 — 63	10 — 9 — 90
4 — 10 — 40	7 — 10 — 70	10 — 10 — 100
4 — 11 — 44	7 — 11 — 77	10 — 11 — 110
4 — 12 — 48	7 — 12 — 84	10 — 12 — 120

DIVISION DU TEMPS

Siècle: 100 ans.
 Année: 365 jours.
 Jour: 24 heures.
 Heure: 60 minutes.
 Minute: 60 secondes
 Seconde: 60 tierces

SIGNES ABRÉVIATIFS EMPLOYÉS EN ARITHMÉTIQUE
 Plus + Moins — Multiplié par × Divisé par ÷ Égale = Comme :

CHIFFRES ROMAINS

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	L	C	M
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	50	100	1000